28/04/2024

Το Ευαγγελικό Ανάγνωσμα της Κυριακής των Βαΐων

/ Ορθόδοξες Προβολές

Το Ευαγγελικό Ανάγνωσμα της Κυριακής των Βαΐων: Ἰωάν. ιβ΄ 1-18 (28-04-2024)

Πρεσβυτέρου Φιλίππου Φιλίππου

Πρωτότυπο Κείμενο

Πρὸ ἓξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Βηθανίαν, ὅπου ἦν Λάζαρος ὁ τεθνηκώς, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. Ἐποίησαν οὖν αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρθα διηκόνει· ὁ δὲ Λάζαρος εἷς ἦν τῶν ἀνακειμένων σὺν αὐτῷ. Ἡ οὖν Μαρία, λαβοῦσα λίτραν μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτίμου, ἤλειψε τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐξέμαξε ταῖς θριξὶν αὐτῆς τοὺς πόδας αὐτοῦ· ἡ δὲ οἰκία ἐπληρώθη ἐκ τῆς ὀσμῆς τοῦ μύρου. Λέγει οὖν εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἰούδας Σίμωνος Ἰσκαριώτης, ὁ

μέλλων αὐτὸν παραδιδόναι· διατί τοῦτο τὸ μύρον οὐκ ἐπράθη τριακοσίων δηναρίων καὶ ἐδόθη πτωχοῖς; Εἶπε δὲ τοῦτο οὐχ ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν ἔμελεν αὐτῷ, ἀλλ’ ὅτι κλέπτης ἦν, καὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχε καὶ τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν. Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς· ἄφες αὐτήν, εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου τετήρηκεν αὐτό. Τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ’ ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. Ἔγνω οὖν ὄχλος πολὺς ἐκ τῶν Ἰουδαίων ὅτι ἐκεῖ ἐστι, καὶ ἦλθον οὐ διὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον, ἀλλ’ ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἴδωσιν ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. Ἐβουλεύσαντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖς ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἀποκτείνωσιν, ὅτι πολλοὶ δι’ αὐτὸν ὑπῆγον τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν. Τῇ ἐπαύριον ὄχλος πολὺς ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτήν, ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται ᾿Ιησοῦς εἰς ῾Ιεροσόλυμα, ἔλαβον τὰ βαΐα τῶν φοινίκων καὶ ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν αὐτῷ, καὶ ἔκραζον· ὡσαννά, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ. Εὑρὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὀνάριον ἐκάθισεν ἐπ’ αὐτό, καθώς ἐστι γεγραμμένον· μὴ φοβοῦ, θύγατερ Σιών· ἰδοὺ ὁ βασιλεύς σου ἔρχεται καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὄνου. Ταῦτα δὲ οὐκ ἔγνωσαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὸ πρῶτον, ἀλλ’ ὅτε ἐδοξάσθη ὁ Ἰησοῦς, τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ’ αὐτῷ γεγραμμένα, καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ. Ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλος ὁ ὢν μετ’ αὐτοῦ ὅτε τὸν Λάζαρον ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνημείου καὶ ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. Διὰ τοῦτο καὶ ὑπήντησεν αὐτῷ ὁ ὄχλος, ὅτι ἤκουσαν τοῦτο αὐτὸν πεποιηκέναι τὸ σημεῖον.

Νεοελληνική Απόδοση

Έξι μέρες πριν από το Πάσχα, ήρθε ο Ιησούς στη Βηθανία, όπου έμενε ο Λάζαρος, που είχε πεθάνει και ο Ιησούς τον ανέστησε από τους νεκρούς. Ετοίμασαν, λοιπόν, εκεί για χάρη του δείπνο, και η Μάρθα υπηρετούσε, ενώ ο Λάζαρος ήταν ένας απ’ αυτούς που παρακάθονταν μαζί με τον Ιησού στο δείπνο. Τότε η Μαρία πήρε μια φιάλη από το πιο ακριβό άρωμα της νάρδου κι άλειψε τα πόδια του Ιησού. Έπειτα σκούπισε με τα μαλλιά της τα πόδια του, κι όλο το σπίτι γέμισε με την ευωδιά του μύρου. Λέει τότε ο Ιούδας ο Ισκαριώτης, ένας από τους μαθητές του, αυτός που σκόπευε να τον προδώσει: «Γιατί να μην πουληθεί αυτό το μύρο για τριακόσια αργυρά νομίσματα, και τα χρήματα να διανεμηθούν στους φτωχούς;» Αυτό το είπε όχι γιατί νοιαζόταν για τους φτωχούς, αλλά γιατί ήταν κλέφτης και, καθώς διαχειριζόταν το κοινό ταμείο, συχνά κρατούσε για τον εαυτό του από τα χρήματα που έβαζαν σ’ αυτό. Είπε τότε ο Ιησούς: «Άφησέ την ήσυχη· αυτό που κάνει είναι για την ημέρα του ενταφιασμού μου. Οι φτωχοί πάντοτε θα υπάρχουν κοντά σας, εμένα όμως δε θα με έχετε πάντοτε». Πλήθος πολύ από τους Ιουδαίους της πόλεως έμαθαν ότι ο Ιησούς βρίσκεται εκεί και ήρθαν για να δουν όχι μόνο αυτόν αλλά και το Λάζαρο, που τον είχε αναστήσει από τους νεκρούς. Γι’ αυτό οι αρχιερείς

αποφάσισαν να σκοτώσουν και το Λάζαρο, επειδή εξαιτίας του πολλοί Ιουδαίοι εγκατέλειπαν αυτούς και πίστευαν στον Ιησού. Την άλλη μέρα, το μεγάλο πλήθος που είχε έρθει για τη γιορτή του Πάσχα, όταν άκουσαν ότι έρχεται ο Ιησούς στα Ιεροσόλυμα, πήραν κλαδιά φοινικιάς, και βγήκαν από την πόλη να τον προϋπαντήσουν κραυγάζοντας: Δόξα στο Θεό! Ευλογημένος αυτός που έρχεται σταλμένος από τον Κύριο! Ευλογημένος ο βασιλιάς του Ισραήλ! Ο Ιησούς είχε βρει ένα γαϊδουράκι και κάθισε πάνω του, όπως λέει η Γραφή: Μη φοβάσαι θυγατέρα μου, πόλη της Σιών· να που έρχεται σ' εσένα ο βασιλιάς σου, σε γαϊδουράκι πάνω καθισμένος. Αυτά στην αρχή δεν τα κατάλαβαν οι μαθητές του· όταν όμως ο Ιησούς ανυψώθηκε στη θεία δόξα, τότε τα θυμήθηκαν. Ό,τι είχε γράψει για κείνον η Γραφή, αυτά και του έκαναν. Όλοι, λοιπόν, εκείνοι που ήταν μαζί με τον Ιησού, όταν φώναξε το Λάζαρο από τον τάφο και τον ανέστησε από τους νεκρούς, διηγούνταν αυτά που είχαν δει. Γι' αυτό ήρθε το πλήθος να τον προϋπαντήσει, επειδή έμαθαν ότι αυτός είχε κάνει το θαυμαστό αυτό σημείο.

Σχολιασμός

Κυριακή των Βαΐων η σημερινή και το ευαγγελικό ανάγνωσμα το οποίο ακούσαμε, αναφέρεται στη θριαμβευτική είσοδο του Χριστού στα Ιεροσόλυμα. Όσοι παρακολουθήσαμε τα ευαγγελικά αναγνώσματα που διαβάστηκαν κατά τις Κυριακές της Μεγάλης Τεσσαρακοστής, γίναμε μάρτυρες τις πορείας που ακολούθησε ο Χριστός προς τα Ιεροσόλυμα. Μέσα από αυτή την πορεία φανερώνει αρκετές φορές αυτά τα οποία πρόκειται να ακολουθήσουν στα Ιεροσόλυμα, τη σύλληψη του το πάθος του τον θάνατο αλλά και την ένδοξο ανάσταση του. Σήμερα γινόμαστε μάρτυρες τις αρχής όλων αυτών με την είσοδο του Χριστού στα Ιεροσόλυμα.

Το δείπνο στην οικία του Λαζάρου και η άλειψη του Χριστού με μύρο

Η ευαγγελική περικοπή αρχίζει με το δείπνο, το οποίο παρατίθεται προς το Χριστό στη Βηθανία στο σπίτι του Λαζάρου. Στο δείπνο αυτό εκτός από το Χριστό και τους υπόλοιπους καλεσμένους κάθεται και ο Λάζαρος ο οποίος είχε αναστηθεί από το Χριστό. Το γεγονός της αναστάσεως του Λαζάρου γεμίζει με χαρά και ευγνωμοσύνη τις ψυχές των αδελφών του Μάρθας και Μαρίας οι οποίες παραθέτουν ευχαριστήριο δείπνο στο Χριστό, αλλά παράλληλα γεμίζει με μίσος τις ψυχές των Αρχιερέων των Γραμματέων και των Φαρισαίων οι οποίοι έβλεπαν ότι

μετά από αυτό ο λαός είχε πιστέψει στο Χριστό ότι είναι ο Μεσσίας που ανέμεναν. Οι αρχιερείς βλέποντας αυτό άρχισαν να σκέφτονται πώς να το σταματήσουν και βλέποντας ότι δεν υπήρχε άλλος τρόπος παίρνουν την απόφαση να εξοντώσουν τον Λάζαρο και ξεκινούν να σκέφτονται διάφορους τρόπους.

Στη διάρκεια του δείπνου η αδελφή του Λαζάρου η Μαρία παίρνει μια λίτρα μύρο από γνήσια και πολύτιμη νάρδο και άλειψε τα πόδια του Χριστού και τα σκούπισε με τα μαλλιά της. Η ευωδία του μύρου πλημμύρισε όλο το σπίτι. Η αυθόρμητη αυτή πράξη της Μαρίας φανερώνει την αγάπη και την ταπείνωση της προς το Χριστό χωρίς να λογαριάζει τίποτα. Το να λύσει τα μαλλιά της μια γυναίκα και να σκουπίσει τα πόδια κάποιου ήταν κάτι το πολύ εξευτελιστικό το οποίο θα την ξεφτίλιζε στα μάτια του κόσμου. Αυτό όμως δεν την εμποδίζει καθόλου από το να εκφράσει αυτό που νιώθει ελεύθερα προς το πρόσωπο του Χριστού. Βλέποντας τη σκηνή αυτή ένας από τους μαθητές του ο Ιούδας ο Ισκαριώτης, αυτός που επρόκειτο να τον προδώσει και να τον παραδώσει, δεν άντεξε και δυσανασχέτησε. Λέγει λοιπόν, γιατί αυτό το πολύτιμο μύρο δεν πουλήθηκε για 300 δηνάρια και να δοθούν στους φτωχούς. Αυτό το είπε όχι επειδή τον ενδιέφεραν οι φτωχοί, αλλά επειδή ήταν κλέφτης κι είχε το κοινό ταμείο από το οποίο κρατούσε συχνά χρήματα για τον εαυτό του από αυτά που έβαζαν μέσα σ’ αυτό.

Βλέποντας την αντίδραση αυτή του Ιούδα ο Χριστός του απαντά δίνοντας του μια άλλη ερμηνεία σ’ αυτή την πράξη που κάνει η Μαρία. Του λέει ότι το κάνει αυτό για την ημέρα του ενταφιασμού του. Και ότι οι φτωχοί πάντοτε θα είναι κοντά τους ενώ αυτόν δεν θα τον έχουν για πολύ καιρό ακόμη ανάμεσα τους. Μέσα από αυτή την ερμηνεία που δίνει ο Χριστός στην πράξη της Μαρίας γίνεται έμμεση αναφορά ώστε να προετοιμαστούν οι μαθητές του αλλά και οι υπόλοιποι που βρισκόντουσαν εκεί στο δείπνο γι αυτά που επρόκειτο να επακολουθήσουν στο άμεσο προσεχές διάστημα, δηλαδή τον θάνατο και τον ενταφιασμό του Χριστού.

«Ευλογημένος ο ερχόμενος εν ονόματι Κυρίου»

Την άλλη μέρα, το μεγάλο πλήθος που είχε έρθει για την γιορτή του Πάσχα από όλα τα μέρη της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας που υπήρχαν Εβραϊκές κοινότητες, όταν άκουσε ότι έρχεται ο Χριστός στα Ιεροσόλυμα πήραν κλαδιά φοινικιάς και βγήκαν από την πόλη για να τον προϋπαντήσουν κραυγάζοντας: «Ωσαννά ευλογημένος ο ερχόμενος εν ονόματι Κύριου, βασιλεύς του Ισραήλ». Ο Χριστός σε όλη τη διάρκεια της επιγείου παρουσίας του κάνει ότι είναι σύμφωνο με τις Γραφές. Μέσα από τις γραφές φαίνεται να προεικονίζεται το όλο έργο του Χριστού. Έτσι και τώρα επιλέγει να εισέλθει στην Ιερουσαλήμ πάνω σε ένα

γαϊδουράκι όπως είναι γραμμένο στις γραφές: «Μη φοβάσαι θυγατέρα μου πόλη της Σιών να που έρχεται σε σένα ο βασιλιάς σου σε γαϊδουράκι πάνω καθήμενος». Με αυτή του την είσοδο εκπληρώνεται η προφητεία του Ζαχαρία η οποία λέει «είπατε τη θυγατρί Σιών, ίδου ο βασιλέυς σου έρχεται σοι πραύς και επιβεβηκώς επι όνον και πώλον υιον υποζυγίου». Ο Χριστός έρχεται με πραότητα και ειρήνη εν αντιθέσει με τους βασιλείς της εποχής εκείνης που ερχόντουσαν με βουή για να δείξουν τη δύναμη τους. Έρχεται απεσταλμένος από τον Θεό και ευλογούμενος από τους ανθρώπους.» «Ευλογημένος ο ερχόμενος εν ονόματι Κυρίου».

Ο λαός επεφύλαξε μια θριαμβευτική υποδοχή στο Χριστό καθώς έμπαινε στα Ιεροσόλυμα έχοντας στο μυαλό του ότι έρχεται ένας επίγειος βασιλείας, που θα ελευθερώσει τον Ισραήλ από τους εχθρούς του. Δεν σκέπτονται καθόλου την πνευματική ελευθερία την οποία έρχεται να τους προσφέρει λυτρώνοντας τους από τα δεσμά της φθοράς και του θανάτου. Η υποδοχή που του επεφύλαξε ο λαός ήταν ένας ενθουσιασμός παρά μια ενσυνείδητη πράξη η οποία έληξε μετά από πέντε μέρες. Τώρα τον υποδέχονται σαν βασιλέα σταλμένο από τον Θεό ενώ πέντε μέρες αργότερα ζητούν τον θάνατο του φωνάζοντας «άρον, άρον, σταύρωσον Αυτόν». Τα Βάϊα και οι φοίνικες με τα οποία τον υποδέχονται αποτελούν σύμβολα νίκης και θριάμβου. Με αυτά υποδέχονταν τους βασιλείς όταν επέστρεφαν νικηφόροι από κάποια μάχη. Με αυτά υποδέχονται το Χριστό που αποτελεί τον Νικητή του Άδου, της φθοράς και του θανάτου.

Οι Φαρισαίοι βλέποντας όλη αυτή την λαμπρά υποδοχή που του επεφύλαξα ο λαός λαμβάνουν οριστικά την απόφαση για να τον θανατώσουν. Ο Χριστός είχε κατά τη γνώμη τους γίνει επικίνδυνος γιατί ολοένα και περισσότερο αυξάνονταν οι οπαδοί του και έφευγαν από αυτούς. Αν τον θανάτωναν, ο λαός θα τον ξεχνούσε και θα τέλειωνε όλη αυτή η αναστάτωση που προκλήθηκε ανάμεσα στο λαό. Έτσι αναζητούν την κατάλληλη ευκαιρία για να τον συλλάβουν και να στρέψουν τον λαό εναντίων του. Εκτός όμως από τον Χριστό το μίσος τους στρεφόταν και προς το Λάζαρο ο οποίος αποτελούσε ένα ζωντανό θαύμα. Για να γλυτώσει ο Λάζαρος από την μανία των συμπατριωτών του καταφεύγει στην Κύπρο και συγκεκριμένα στην πόλη της Λάρνακας όπου και ζει το υπόλοιπο της ζωής του.

Η Μεγάλη Εβδομάδα ξεκινά ουσιαστικά απόψε και καλούμαστε ο καθένας ξεχωριστά να πορευθεί τη δική του πορεία συμπορευόμενος, συσταυρούμενος και συναναστήμενος με το Χριστό. Ας εξετάσει ο καθένας τον εαυτό του με ποίο τρόπο θέλει να ακολουθήσει αυτή την πορεία. Επιφανειακά και να τον αρνηθεί αργότερα, συγκινησιακά και να τον ξεχάσει μετά το πέρας των εορτών, ή όπως η Εκκλησία μας μυσταγωγεί μέσα από τις ιερές ακολουθίες έτσι ώστε να καταφέρουμε να μείνουμε παντοτινά ενωμένοι μαζί του χαιρόμενοι στην βασιλεία που μας προσφέρει.